

# Informacja

## o sytuacji finansowej FUS

w pierwszym kwartale 2019 r.

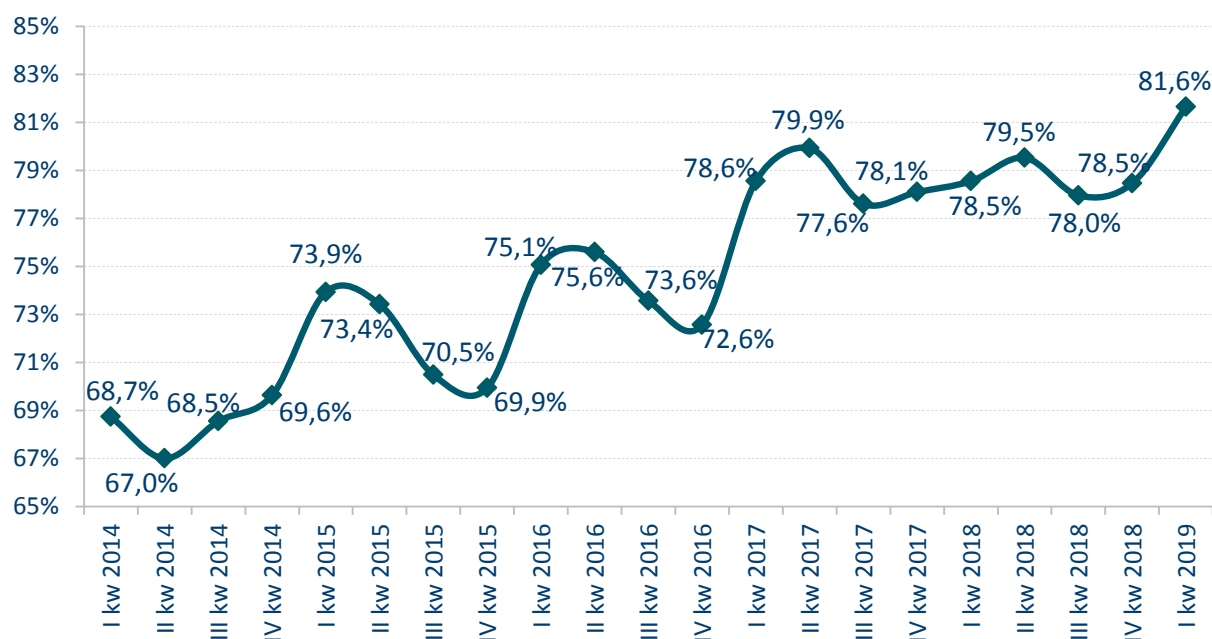


ZAKŁAD  
UBEZPIECZEŃ  
SPOŁECZNYCH

**Początek 2019 roku był kolejnym bardzo korzystnym okresem dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Utrzymująca się dobra sytuacja na rynku pracy przełożyła się na wysokie przychody własne funduszu. Stopień pokrycia wydatków wpływami ze składek i ich pochodnych osiągnął rekordowy poziom 81,6% – najwyższy od 2000 roku.**

Po raz pierwszy od czasu reformy emerytalnej 1999 r. wydolność Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, czyli zdolność pokrycia bieżących wydatków bieżącymi wpływami ze składek, przekroczyła 80 proc, i wyniosła w pierwszym kwartale 2019 r. 81,6%. Ten historyczny wynik ma swoje źródło przede wszystkim w bardzo dobrej sytuacji w naszej gospodarce, a w szczególności rosnącym wynagrodzeniu i zatrudnieniu oraz malejącym bezrobociu (w I kwartale br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wzrosło rok do roku o 3,1 proc., zaś przeciętne wynagrodzenie o 6,7 proc.). Należy także podkreślić pozytywne efekty wprowadzonej przez ZUS reformy poboru składek, która zdecydowanie uszczelniła system poboru składek i wpłynęła na wzrost dyscypliny płatniczej po stronie przedsiębiorców.

Wykres 1. Wskaźnik pokrycia wydatków przychodami ze składek w Funduszu Ubezpieczeń Społecznych



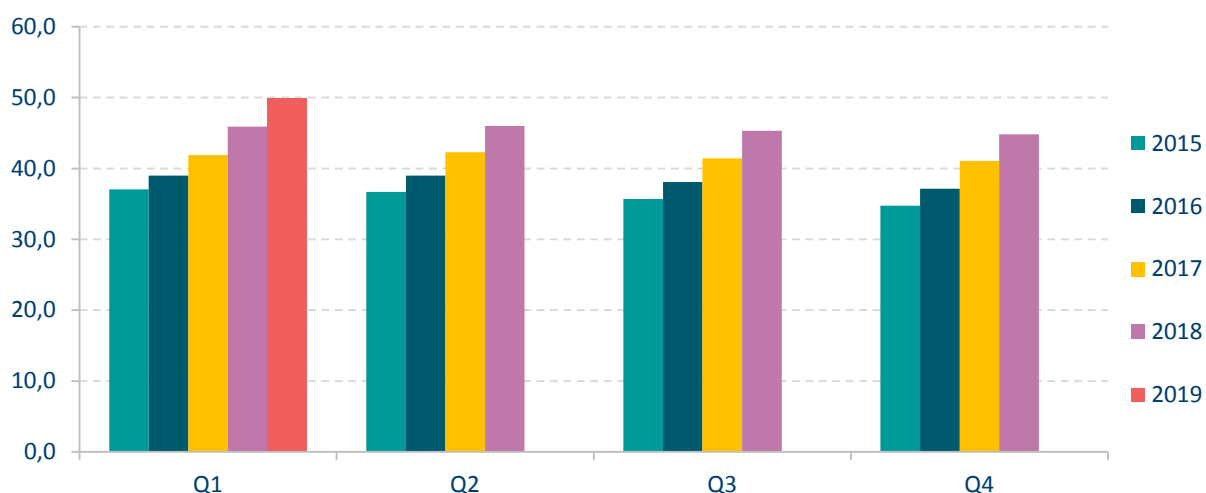
## Zestawienie przychodów i kosztów FUS (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Plan 2019 r.	Wykonanie styczeń–marzec 2019 r.	% wykonania planu
Stan Funduszu na początek okresu	2 956 377	<b>4 660 464</b>	x
Przychody (przypis), z tego:	244 981 507	<b>59 320 192</b>	24,2
Składki na ubezpieczenia społeczne	187 161 747	<b>49 883 072</b>	26,7
Dotacja do FUS	49 390 438	<b>7 173 339</b>	14,5
Pozostałe	8 429 322	<b>2 263 781</b>	26,9
w tym z tytułu reformy OFE	7 021 101	<b>1 812 897</b>	25,8
Koszty, w tym:	246 260 366	<b>59 631 706</b>	24,2
Emerytury i renty	213 634 597	<b>52 103 366</b>	24,4
Pozostałe świadczenia	26 961 338	<b>6 469 555</b>	24,0
Odpis na ZUS	3 865 499	<b>966 375</b>	25,0
Prewencje rentowa i wypadkowa	314 780	<b>89 383</b>	28,4
Stan Funduszu na koniec okresu	1 677 518	<b>4 348 950</b>	x

## Przychody

Pierwszy kwartał 2019 r., podobnie jak to miało miejsce w poprzednich kwartałach, nadal cechował się wysoką dynamiką przychodów FUS z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w ujęciu rok do roku. Przypis składek był o ponad 8,7% wyższy od przypisu składek w analogicznym okresie poprzedniego roku.

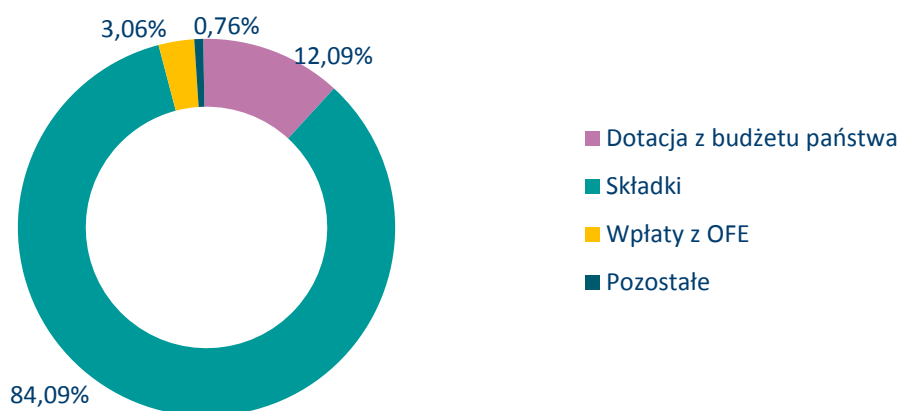
Wykres 2. Przypis składek na ubezpieczenia społeczne (w mld zł)



Dzięki wysokim wpływom do FUS wykorzystanie środków z dotacji z budżetu państwa było niższe od zakładanego. W okresie styczeń–marzec br. fundusz otrzymał dotację w kwocie 7,2 mld zł, co stanowi 14,5% planu. Należy jednocześnie nadmienić, że od 2019 r. dotacja obejmuje środki, które w ubiegłych latach były wykazywane w pozycji refundacja składek przekazanych do OFE.

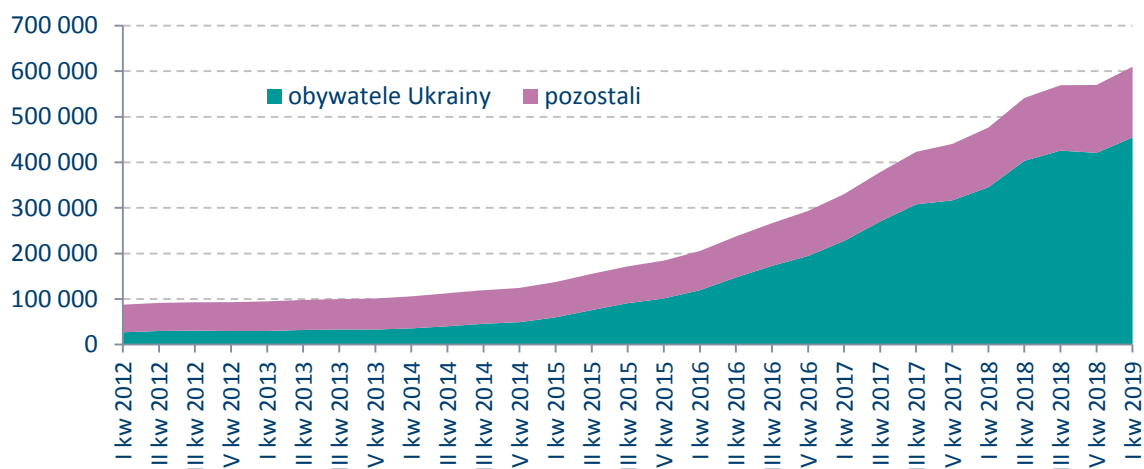
Wpłaty z OFE, tj. środki przekazane do funduszu emerytalnego w związku z ukończeniem przez ubezpieczonego wieku niższego o 10 lat od wieku emerytalnego (tzw. suwak) ukształtowały się na poziomie 1,8 mld zł, co stanowi 25,8% planu, i były niższe od przekazanych w analogicznym okresie 2018 r. o 19,8%. Wynika to z efektu wysokiej bazy w 2018 r. spowodowanego przekazywaniem w tamtym okresie wysokich transz suwaka w związku z obniżeniem wieku emerytalnego. Jednocześnie ZUS przekazał do OFE środki w wysokości 0,9 mld zł za osoby będące członkami tych funduszy.

Wykres 3. Struktura przychodów FUS w I kwartale 2019 r.



Na koniec marca 2019 roku w ZUS było zarejestrowanych 609 719 obcokrajowców<sup>1</sup>, co oznacza wzrost o 28,0% w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku oraz wzrost o 7,0% w stosunku do stanu na koniec 2018 r. W liczbie tej ok. 57% osób było pracownikami, 3% prowadziło działalność gospodarczą, a pozostali byli objęci innymi formami zatrudnienia. Największą grupę (74,6%) stanowili obywatele Ukrainy – w pierwszym kwartale ich liczba wyniosła 454 564 osób, tj. o 31,7% więcej niż w analogicznym okresie 2018 r. oraz o 8,0% więcej niż w czwartym kwartale 2018 r.

Wykres 4. Liczba cudzoziemców zarejestrowanych w ZUS (na koniec okresu)

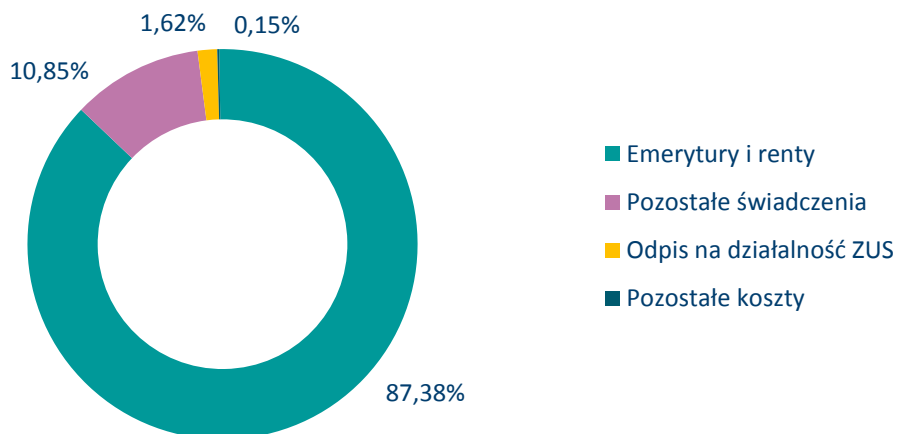


<sup>1</sup> Liczba ubezpieczonych, którzy w zgłoszeniu do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych podali obywatelstwo inne niż polskie. Źródło: Portal Statystyczny ZUS (<https://psz.zus.pl/kategorie/ubezpieczeni/ubezpieczenia-emerytalne-i-rentowe>)

## Koszty

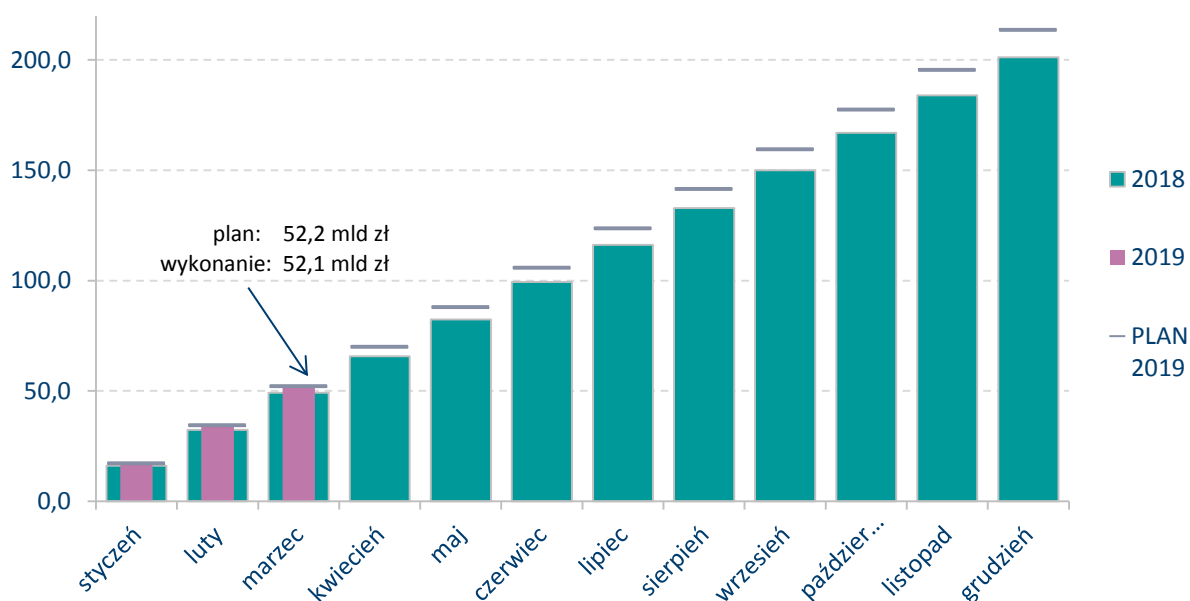
Największa pozycja po stronie kosztów Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tj. wydatki na emerytury i renty, wyniosła 52,1 mld zł, co stanowi 24,4% kosztów zaplanowanych na 2019 rok.

Wykres 5. Struktura kosztów FUS w I kwartale 2019 r.



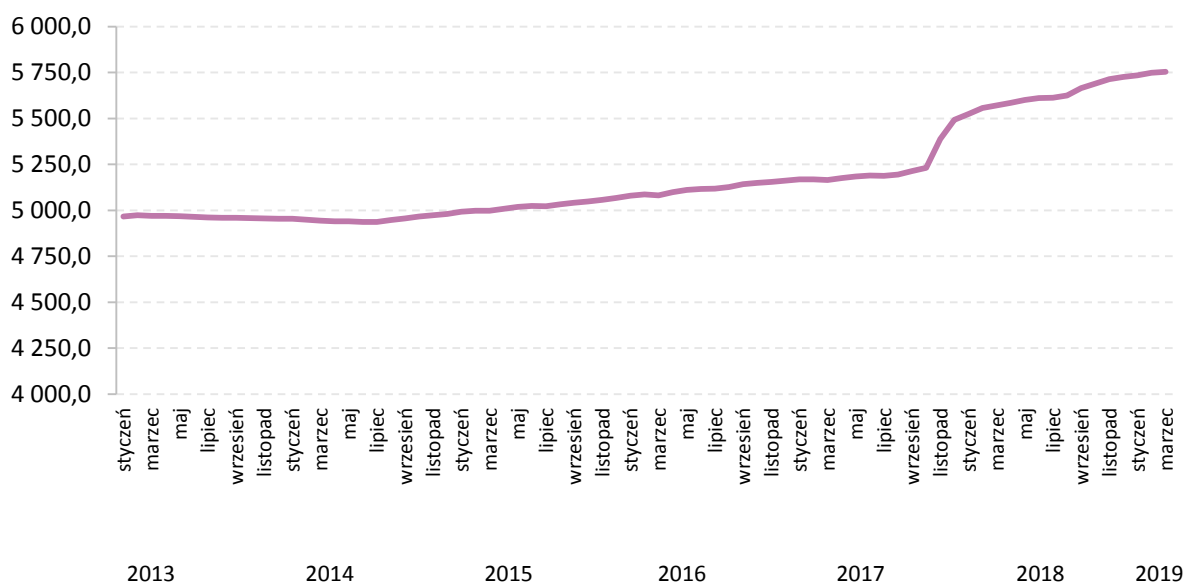
Kwota ta była o 6,0% wyższa od wydatków poniesionych w analogicznym okresie poprzedniego roku – to wynik rosnącej liczby świadczeń emerytalnych oraz ich waloryzacji. Warto nadmienić, że dokładnie taką dynamikę wydatków przewidziano w planie (patrz wykres 6).

Wykres 6. Wydatki na emerytury i renty (w mld zł)



Liczba emerytur i rent w marcu 2019 r. wyniosła 7 680,8 tys.<sup>2</sup> i była o 120,5 tys. większa niż w analogicznym miesiącu 2018 r. Z końcem marca 2019 r. minęło półtora roku od wprowadzenia reformy obniżającej wiek emerytalny – jej skutki najlepiej obrazuje comiesięczna liczba wypłacanych świadczeń emerytalnych.

Wykres 7. Liczba świadczeń emerytalnych (w tys.)<sup>3</sup>



Liczba nowo przyznanych emerytur w pierwszym kwartale br. wyniosła 70,9 tys. i była niższa o 34,2% od liczby nowo przyznanych emerytur w roku poprzednim.

#### Informacja o emeryturach i rentach przyznanych w okresie styczeń–marzec 2019 r.

Wyszczególnienie	Liczba osób*	Przeciętna wysokość świadczenia**	Liczba osób pobierających świadczenie na koniec okresu
Emerytury	70,9 tys.	2 185,87 zł	5 754,7 tys.
Renty z tytułu niezdolności do pracy	10,5 tys.	1 709,86 zł	714,1 tys.
Renty rodzinne	8,3 tys.	1 891,05 zł	1 212,0 tys.

\*Dotyczy osób, którym przyznano świadczenie po raz pierwszy, i które podjęły jego wypłatę w stałym miesięcznym terminie płatności.

\*\*Przeciętna wysokość świadczenia z momentu przyznania łącznie z kwotą dodatku pielęgnacyjnego, a w przypadku renty rodzinnej także dodatku dla sieroty zupełnej, bez wyrównań. W przypadku pobierania emerytury okresowej – łącznie z kwotą tej emerytury.

W marcu 2019 r. wypłacono:

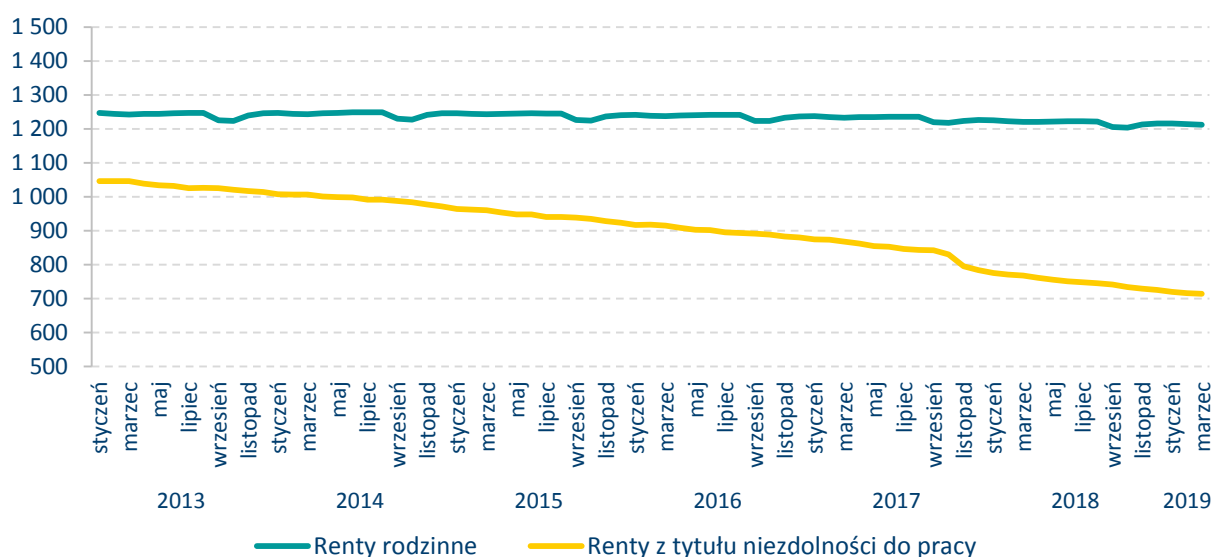
- 714,1 tys. rent z tytułu niezdolności do pracy, co oznacza spadek o 53,4 tys. w stosunku do marca 2018 r. wynikający przede wszystkim z zamian rent z tytułu niezdolności do pracy na emeryturę,

<sup>2</sup> Bez wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych, emerytur i rent osób posiadających także prawo do świadczenia rolniczego.

<sup>3</sup> <http://www.zus.pl/baza-wiedzy/statystyka/miesieczna-informacja-o-wybranych-swiadczeniach-pienieznych>.

- 1 212,0 tys. rent rodzinnych, tj. o 8,9 tys. mniej niż w analogicznym miesiącu 2018 r.

Wykres 8. Liczba świadczeń rentowych (w tys.)<sup>4</sup>

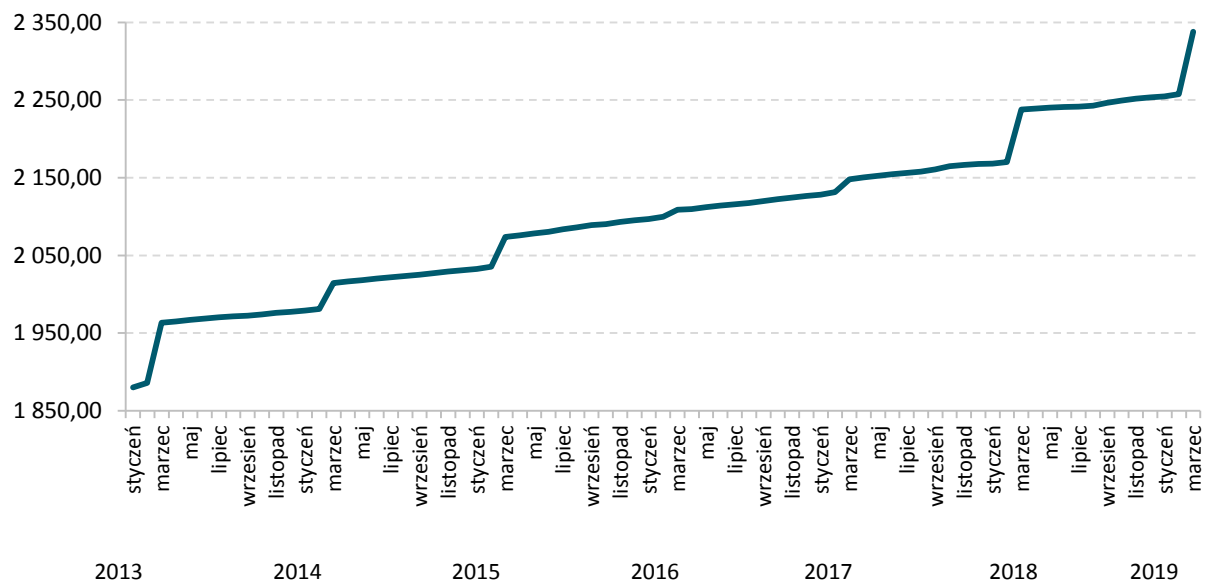


Przeciętna miesięczna wysokość świadczenia emerytalno-rentowego w pierwszym kwartale 2019 r. wyniosła 2 209,71 zł<sup>5</sup> i była wyższa o 4,1% od wypłacanej w 2018 r. Najważniejszym parametrem wpływającym na wysokości tych świadczeń niezmiennie jest coroczna waloryzacja – w 2019 r. wskaźnik waloryzacji drugi rok z rzędu przekroczył poziom 102,0%. W marcu 2019 r. przeprowadzono waloryzację świadczeń emerytalno-rentowych wskaźnikiem 102,86%, nie mniej niż o kwotę 70,00 zł (roczny skutek finansowy to 6 074 mln zł).

<sup>4</sup> <http://www.zus.pl/baza-wiedzy/statystyka/miesieczna-informacja-o-wybranych-swiadczeniach-pienieznych>.

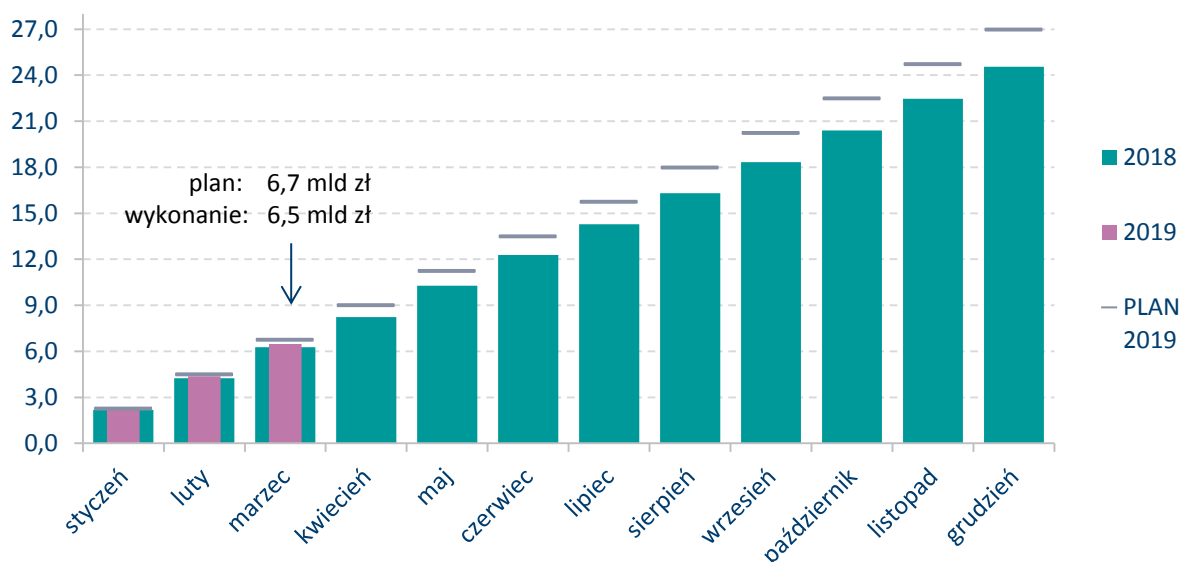
<sup>5</sup> Bez wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych, emerytur i rent osób posiadających także prawo do świadczenia rolniczego oraz bez emerytur zbiegowych finansowanych z FUS, a wypłacanych przy rentach finansowanych z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa 75313.

Wykres 9. Przeciętna wysokość bieżąca świadczeń emerytalnych (w zł)



Druga grupa wydatków FUS – wydatki na pozostałe świadczenia – w pierwszym kwartale 2019 r. osiągnęła niemal 6,5 mld zł, co stanowi 24,0% planu. Tempo wzrostu tych wydatków było wolniejsze od tempa wzrostu wydatków na świadczenia emerytalno-rentowe – ich dynamika wyniosła 103,3% w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku.

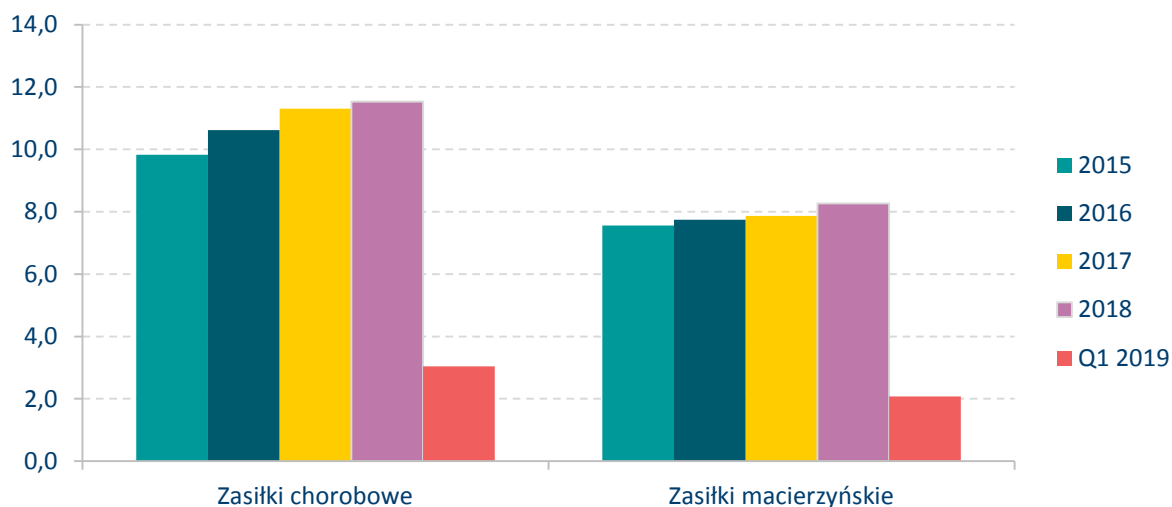
Wykres 10. Wydatki na pozostałe świadczenia (w mld zł)



W ogólnej kwocie pozostałych świadczeń dominują wydatki na zasiłki chorobowe oraz zasiłki macierzyńskie. Patrząc wstecz, w latach 2016–2017 zasiłki chorobowe rosły dość dynamicznie, jednak w ostatnim czasie obserwujemy wyhamowanie tempa wzrostu i jedynie nieznaczne zwiększenie wypłat (wzrost w pierwszym kwartale 2019 r. o 2,7% w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego). Jest to skutkiem mniejszej liczby dni zasiłkowych. Z kolei wydatki na zasiłki macierzyńskie były wyższe o 2,8%, co jest spowodowane powszechnym korzystaniem z urlopu rodzicielskiego.

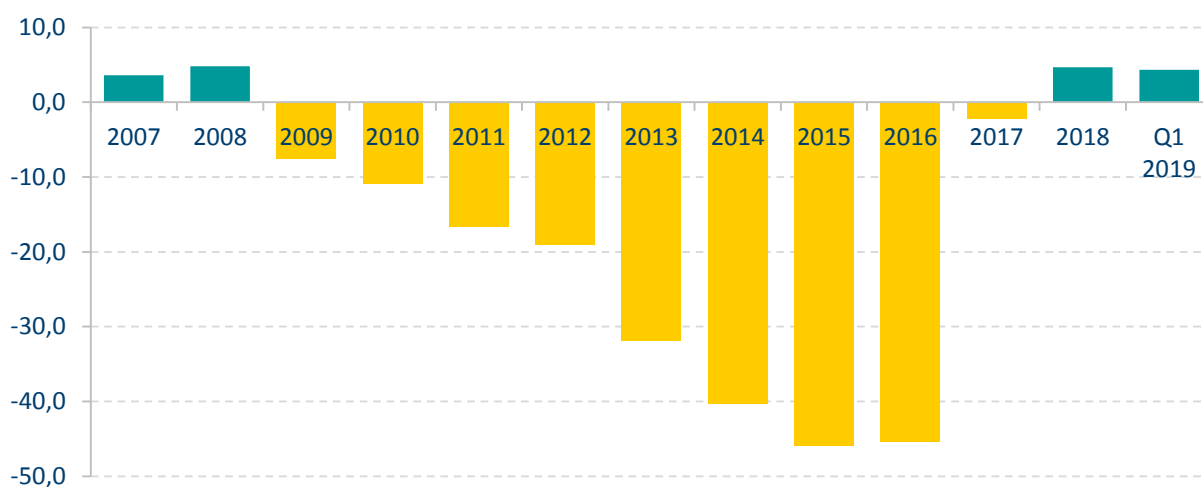


Wykres 11. Wyплаты zasiłków chorobowych i macierzyńskich (w mld zł)



Na koniec omawianego okresu stan funduszu wyniósł 4,3 mld zł, na co złożyły się środki pieniężne w kwocie 0,8 mld zł, należności w wysokości 10,1 mld zł, oraz zobowiązania na kwotę 6,5 mld zł. Należy podkreślić, że fundusz posiada żadnych zobowiązań z tytułu pożyczek z budżetu państwa, jak również kredytów.

Wykres 12. Stan FUS na koniec okresu (w mld zł)



Opracował Wydział Planowania w Departamencie Finansów Funduszy

**[www.zus.pl](http://www.zus.pl)** – Twój przewodnik po ubezpieczeniach społecznych

Portal Statystyczny ZUS - **<https://psz.zus.pl>**